

18 OKT 2017

POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE

Postboks 4773 Nydalen
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Nydalen allé 35

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 17/3936
Vår ref.: 17/07636-5
Dato: 16. oktober 2017

Innspill fra PST - Forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) viser til høring om forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften om innstramning av vilkårene for norsk statsborgerskap. Frist for innspill er 16. oktober 2017.

Innledning

Departementet foreslår endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften med det formål å stramme inn vilkårene for norsk statsborgerskap.

I høringsbrevet foreslår departementet følgende:

- Kravet til botid for norsk statsborgerskap heves fra 7-10 år. For grupper Norge er internasjonalt forpliktet til å lette adgangen til norsk statsborgerskap for, heves botidskravet med 2 år.
- Karenstiden for søkere som er illagt straff eller strafferettslige særreaksjoner økes.
- Søkere som er dømt for overtredelse av bestemmelser i straffeloven kapittel 16, 17 eller 18 med strafferamme på seks år eller mer, skal ikke ha rett til å bli norske.
- I tillegg foreslår departementet enkelt endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften for å oppdatere regelverket.

PST stiller seg bak de foreslåtte endringene. Dette gjelder både forslaget om økt botid, endringer i beregningen av karenstid, samt betydningen av illagt straff for handlinger i strid med grunnleggende nasjonale interesser. Særlig det sistnevnte forslaget berører forhold som er omfattet av PSTs ansvarsområder. Slik PST leser høringsbrevet er formålet med forslagene å stramme inn vilkårene for å få norsk statsborgerskap.

Krav om økt botid for norsk statsborgerskap

PST støtter departementets forslag om økt botid for norsk statsborgerskap, slik at det stilles krav om til sammen ti års opphold i riket i løpet av de siste tolv årene. Dette er i tråd med Europakonvensjonen om statsborgerskap som sier at det maksimalt kan stilles

krav til ti års bortid for statsborgerskap for søkere som har hatt lovlig og fast bosted på territoriet.

Departementet begrunner forslaget med at et norskt statsborgerskap skal henge høyt og at personer som blir norske bør ha langvarig tilknytning til Norge. Dette er også reflektert i Meld. St. 30 (2015-2016) *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk*.

I tillegg har PST kunnskap om at en stor andel av asylsøkerene kommer til Norge på uriktige identitetspapirer, og politiet bruker store ressurser på å fastsette rett identitet. PST er kjent med at det erfaringsmessig kan ta lang tid for myndighetene å avdekke en uriktig identitet, herunder at det ikke er uvanlig at dette først blir oppdaget etter at norsk statsborgerskap er innvilget. Krav om økt botid vil derfor være positivt i så henseende. For PSTs oppgaveløsning er det av stor viktighet at utlendingers identitet er avklart. Det er en sikkerhetsrisiko i seg selv om det befinner seg mennesker i Norge på uriktig identitet.

Heving av botidskravet for grupper som i dag har kortere botidskrav

Videre støtter PST forslaget om at botidskravet for enkelte grupper økes. Når det gjelder statsløse, slutter PST seg til at regleverket nå reguleres i tråd med konvensjoner vi er bundet av.

Endringer i beregningen av karenstid

PST støtter forslaget om økt karenstid for søkere som er ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon. Dette er i tråd med at Stortinget har bedt regjeringen vurdere økt karenstid samt uttalelser i Meld. St. 30 (2015-2016) *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk*. I tillegg er karenstiden relativt lav etter gjeldende regelverk sammenliknet med tilsvarende forhold i Sverige og Danmark.

Søknad om statsborgerskap for personer som straffet etter straffeloven kapittel 16, 17 eller 18

PST støtter forslaget om at personer som er straffet for forhold som knytter seg til grunnleggende nasjonale interesser (straffeloven § 16, 17 eller 18), ikke bør ha rett til å bli norske. Det vises i den forbindelse til Prop. 146 L (2016-2017) *Endringer i statsborgerloven mv. (tap av statsborgerskap ved straffbare forhold eller av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser)* hvor det er foreslått at en norsk borger som straffes etter en bestemmelse i straffeloven kapittel 16, 17 eller 18, som kan føre til fengselsstraff i seks år eller mer, skal kunne tape sitt norske statsborgerskap ved dom. Etter PSTs syn fremstår det som fornuftig at de samme bestemmelsene som kan medføre tap av statsborgerskap, også kan medføre at statsborgerskap ikke innvilges.

Med en foreslått strafferamme på seks år eller mer, bemerker PST at straffeloven § 136 (oppfordring, rekruttering og opplæring til terrorhandlinger) og § 136 a (deltakelse i en terrororganisasjon), ikke vil omfattes av den foreslåtte ordlyden da disse straffebudene har en strafferamme på inntil seks år. Dette er forhold som vurderes som alvorlige, både etter sin art og på grunn av en relativt høy strafferamme. Disse bestemmelsene er heller ikke særlig vurdert eller omtalt av departementet i det foreliggende høringsbrevet.

Videre leser PST lovforslaget slik at dersom særlige sterke grunner foreligger kan det ved dispensasjon gjøres unntak fra vilkårene for erverv av statsborgerskap, jf. statsborgerloven § 19. PST legger til grunn at en slik sak i såfall vil løftes til departementet i henhold til instruks Q-24/2011 *Instruks om behandling av saker etter statsborgerloven § 28 annet ledd*.

Endringer i reglene for søkere som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen og endring i ordlyden i statsborgerloven § 20

PST har ingen merknader til disse forslagene.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Marie Benedicte Bjørnland', is written over the printed name. The signature is fluid and cursive.

Marie Benedicte Bjørnland